

SÁRISÁPI HÍRMONDÓ

ŠARIŠÁPSKE
SPRÁVY

19. ÉVFOLYAM 3. SZÁM

2015. OKTÓBER

Megemlékezés az '56-os októberi forradalom és szabadságharc ünnepéről

Október 23-án (pénteken) a 10⁰⁰ órai szentmisét követően 10⁴⁵ órakor

a Millenniumi parkban megemlékezést és koszorúzást tartunk.

Kérjük, hogy az ünnepségen résztvevők egy szál gyertyát vagy virágot helyezzenek el az emlékműnél.

Tisztelettel várjuk a község lakosságát!

1956. október 23.

1956. október 23-án, a Magyar Egyetemisták és Főiskolások Szövetsége (MEFESZ) által szervezett budapesti tömegtüntetéssel – és számos vidéki megmozdulással – kezdődött az országot hamarosan lángba borító forradalom, aminek legfőbb kiváltó oka a sztálinista diktatúra által keltett általános társadalmi elégedetlenség volt.

Az október 23-i események előzményeként a Szege-di Egyetem diákjai október 20-i gyűlésükön pontokba foglalták demokratikus követeléseiket. Hatásukra a Budapesti Műszaki Egyetem hallgatói október 22-én nagygyűlést rendeztek az egyetem aulájában. Itt elhatározták, hogy másnap délután 3 órára a lengyel néppel szimpatizáló tüntetést hirdetnek. A diákgyűlés elfogadta az egyetemisták híres 16 pontos követeléseit is. A felhívás első pontja a szovjet csapatok kivonását szorgalmazta. Este a diákok képviselői megpróbálták beolvastatni a rokonszenvtüntetés hírért és a 16 pontot a Magyar Rádióban, az utóbbit azonban a rádió vezetői megtagadták.

Október 23-án reggel a diákok által meghirdetett lengyelbarát rokonszenvtüntetést bejelentette a rádió, valamint a legnagyobb példányszámú napilap, a Szabad Nép is. Az egyetemisták az összes budapesti felsőoktatási intézménybe széthordták a 16 pontot tartalmazó kiáltványt. Számos ifjúsági szervezet csatlakozott a kiáltványhoz és a délutáni tüntetéshez. A délelőtti folyamán a Petőfi Kör is csatlakozott a felhíváshoz, sőt a tüntetés ve-

zetését is vállalta. A délelőtti órákban a pártvezetés kibővített Politikai Bizottsági ülést hívott össze. Heves viták, személyes vádaskodásokkal tarkított veszekedés után a bizottság úgy döntött, hogy betiltja a tüntetést, de nem ad tűzparancsot. Délben a Kossuth rádió megszakította tervezett adását és beolvasta a Belügyminisztérium közleményét a tüntetés betiltásáról. A tüntetésre való készlődést ekkor azonban már nem lehetett megállítani.

A műegyetemisták menete délután fél háromkor a Budapesti Műszaki Egyetem épületétől indult el. A Szabadság hídon átvonulva első állomásuk a belvárosi Petőfi-szobor volt, ahol egyesültek a pesti oldal egyetemeiről és főiskoláiról érkezőkkel. 15 órakor a Petőfi-szobornál megkezdődött a békés demonstráció.

folytatás a 3. oldalon

Gondolatok halottak napjára

Fogyasztói társadalmunk elegáns társaságaiban modortalanságnak számít szóba hozni a szenvedéssel, halállal kapcsolatos dolgokat. Ha mégis a halálról kényyszerülünk beszélni, akkor legfeljebb általános alanyban fogalmazva annyit mondunk: az ember meghal. Az ember, de sosem én, s voltaképp a halált olyan dologgá szelídítjük, amely senkihez sem tartozik. Menekülünk az igazság kimondása elől, hogy az ember halálra születik.

Most halottak napja kapcsán - modortalanság ide, vagy oda - éreztek a halál fagyos leheletét a temetőket járva, mint a fagyos szelet, amellyel szemben akárhogy öltözködünk is, talál egy rést ruházatunkon, ahová metsző jegességgel behatol. A halállal szemben nincs menekülés: mindannyiunkat utolér előbb, vagy utóbb.

A halállal kapcsolatban két út tárul fel. Az egyik az, amelyik sehová sem vezet, csak a megsemmisülés sötét feneketlen szakadékába. Ha éles tekintettel járunk a világban, akkor láthatjuk, hogy a mai modernnek nevezett társadalmak ezen az úton járnak, amelyre méltán használhatjuk a halál kultúrája elnevezést. Hiszen a mindenképp valóvilági érvényesülés a halál utáni élet totális tagadásából fakad.

Létezik egy másik út a halállal kapcsolatban. Akik ezen az úton járnak, egyfajta módon hitet tesznek amellett, hogy valaminek lenni kell a halál után. Teszik ezt egy ösztönös optimizmustól vezettetve, vagy pedig azért mert az elmúlt ateista propaganda ellenhatásaként ma felerősödtek a különböző okkult tanokat hirdető mozgalmak.

Ennek az útnak egy sokkal világosabb folytatását nyitotta meg a keresztények Istene, mert a kereszténység a halál tapasztalatára egyedülállóan eredeti és meghaladhatatlan választ hozott. Ez a válasz abban áll, hogy fölértékeli az ember életét az őt megillető méltóságra.

Az ember Isten képmására van teremtvé, s belé van ezáltal oltva a halhatatlanság csírája. Ezért van folytatás

a halál után. Erre a gondolatra azonban minden más vállalás valamilyen szinten eljutott, hogy a lélek halhatatlan. Amit a kereszténység ehhez hozzászít, s ami a kereszténységet egyedivé teszi ezen a területen is, az az, hogy az Isten megtestesült Jézus Krisztusban, magára vette emberi természetünket, s az, hogy halála után feltámadt, elsőként a halottak közül, hogy majd mi is mindannyian - hívők és hitetlenek egyaránt - feltámadjunk. Más dolgok mellett ezek azok a sajátos vonások a kereszténységben, amelyet soha emberi elme ki nem talált volna, ezek azok, melyek közvetlenül Istentől származnak. Ha ő ezt nem adta volna tudtunkra, ma sem tudnánk.

Jézus Krisztus megtestesült, magára vette emberi természetünket. Ezzel Isten isteni szintre értékelte fel az emberi életet.

Jézus Krisztus feltámadt, elsőként a halottak közül, hogy mi utána mindannyian feltámadjunk. Ez a kereszténység lényege, amire azt mondta Szent Pál: „Ha pedig Krisztus nem támadt fel, nincs értelme a mi tanításunknak, s nincs értelme a ti hiteteknek sem.” Ha Krisztus nem támad föl, akkor a kereszténység csak egy a sok kulturális irányzat között, amely ma divatos, holnap pedig idejéjtmúlttá lesz. Ennek fényében elszomorító, hogy ma milyen kevesen hisznek a feltámadásban még a magukat hívőnek, kereszténynek valló emberek között is. S akkor ezek az emberek szoros értelemben nem is nevezhetők keresztényeknek.

Halottak napja kérlelhetetlenül szembesít a halállal és a feltámadással. A kérdést neked kell eldöntened: te melyik utat választod? Azt, amely a semmibe torkollik. Azt, amelyik homályosan hisz az örökkévalóságban, vagy pedig ennek Istentől megvilágított szakaszát, mely hisz a feltámadásban. A kérdést neked kell megválaszolnod, hogy milyen hittel léped át a temetők kapuját, melyre az van felírva: Feltámadunk!

A halállal és a feltámadással való számvetés, számvetés egész életünkkel is. Mert a befejezés határozza meg mindazt ami előtte van. Döntésed nemcsak elméleti. Nem elég elhinni, hogy van Isten, aki értelmet adhat további életednek, ha rábízod magad, hanem úgy is kell élni.

Végezetül egy mondatot véssetek szívetekbe mintegy összefoglalásaként mindannak, amit írtam Mózes szájából: „Ma tanúul hívom ellenetek az eget és a földet: életet és halált, áldást és átkot tártam a szemetek elé. Így hát válaszd az életet, hogy te is, utódaid is életben maradjatok!”

**Lukács József
plébános**

1956. október 23.

folytatás az 1. oldalról

Sinkovits Imre elszavalta a Nemzeti dalt, egy diák felolvasta a 16 pontot, majd a tízezres tömeg elindult az előre meghirdetett Kossuth Lajos utca - Bajcsy-Zsilinszky út - Nagykörút - Margit híd útvonalon. A délelőtti műszakból érkező munkások tömegesen csatlakoztak a fiatalokhoz. A tömeg folyamatosan nőtt, a reformok követelése mellett egyre inkább teret nyertek a nemzeti jelszavak. A tüntetés végállomásaként meghirdetett Bem-szobornál Veres Péter felolvasta az *írók kiáltványát*, majd Sinkovits Imre elszavalta a Szózatot. Ezután a diákok megkoszorúzták a szobrot. A tüntetők létszáma ekkor már kb. 100 000 fő lehetett, és a tömegnek igazából nem volt vezetője. Az emberek kivágták a zászlókból a szovjet mintájú címet, a tömeghez csatlakozó egyenruhás katonák pedig letépték sapkájukról a vörös csillagot. A tüntetés a beszédek elhangzása után nem oszlott fel, hanem egyesek javaslatára a menet elindult a Parlament felé meghallgatni Nagy Imrét. Végül este 9 órakor Nagy Imre megjelent a Parlament erkélyén, korábbi reformjai folytatását ígérte, és hazatérésre szólította fel az embere-

ket. Ez azonban csalódást keltett az emberekben, akik már forradalmi változásokat akartak.

A tüntetők másik csoportja a rádió székházánál a követelések beolvasását akarta elérni, amit azonban megtagadtak. Ráadásul a rádió közvetítette Gerő beszédét, amelyben sovinsztának, nacionalistának és antiszemitának nevezte a tüntetést, önmagát a reformok képviselőjének nyilvánította, addigi politikáját helyesnek ítélte és a tüntetők minden követelésétől elzárkózott. Gerő beszéde még inkább felhergelte az embereket. A feldühödött tömeg az esti órákra agresszívvá vált, rövid időn belül fegyvert is szerzett, és hamarosan eldördültek az első lövések. A felkelők ezután megostromolták és elfoglalták a rádió épületét.

Este 6 óra körül a Dózsa György úti Sztálin-szobornál is nagy tömeg gyűlt össze, és a tüntetők a Himnusz éneklése mellett fél 10 körül végül ledöntötték a csaknem 6 tonna súlyú szobrot.

Az éjszaka folyamán a városba szovjet tankok nyomultak. Legnagyobb meglepetésükre a budapesti felkelők felvették ellenük a harcot, és kirobbant a fegyveres küzdelem.

Kurinyeczné Trexler Márta

Sárisápiak a Nagy Háborúban 3. rész

Elesett az olasz fronton...

Bíber József 1882. február 8-án született Sárisápon, római katolikus vallású családban. Szülei Bíber József és Csicsman Mária.

Feleségével, Varga Máriával (1884–1962) 1900. október 2-án kötöttek házasságot.

Gyermekei: Mihály (1901), Mária (1902), József (1904), Krisztina (?), Ilona (?), Pál (?), Imre (1918). A felnőttkort csak

József és Imre élte meg, Mihály négy, Mária három és fél hónapos korában, Krisztinka 14, Ilonka 12, Palkó 9 évesen halt meg.

Földműves család sarja volt, így ő is a család földjein dolgozott. Kötelező sorkatonai szolgálatát a XX. század első évtizedében tölthette.

A Nagy Háború kitörésekor 32 éves volt. Nem tudjuk pontosan mikor kapott behívóparancsot. Az esztergomi császári és királyi 26. gyalogezredbe vonult be gyalogos rendfokozatban. 1916. május 25-én már bizonyosan harcolt.

1916 tavaszától kis megszakításokkal a fronton volt 1918-ban bekövetkezett haláláig. Ezért a Károly Csa-

patkereszt tulajdonosa volt. Ezt a kitüntetést 1916-ban alapította IV. Károly a legénységi állomány részére. Adományozásának feltétele tizenkét heti frontszolgálat volt.

Az ezred 1916-ban Galíciában küzdött a cári orosz hadsereggel. Bíber József bizonyosan részt vett egysége csatáiban, ahol sorra pusztultak el sárisápi ezredtársai: Juryzyn (Zwyzyn) körüli harcokban augusztusban Pötös János, a Janav melletti csatatéren szeptemberben Spitzer Lajos, 1917-ben a kiakovi ütközetben Palkovics József, Zuzonkuvánál Tráger Károly. 1917-ben ezrede részt vesz a keleti fronton a Kerecskij-offenzíva visszaverésében, majd a 26-osokat az olaszországi harctérre vezényelték.

Családjával igyekezett tartani a kapcsolatot. Tábori levelezőlapokon szlovákul írt feleségének és apósának, Varga Mihálynak, melyekben minden családtagját üdvözlí, aggódik az otthoni munkák miatt, vigasztalja hitvesét.

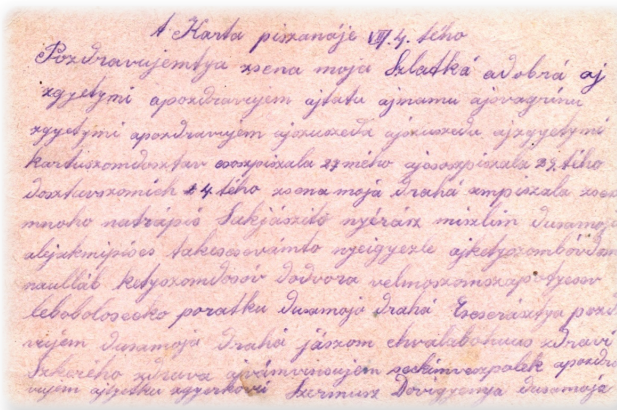
Unokája, Bíber Sándor hét tábori levelezőlapot őriz, ebből ötöt Bíber József írt haza a frontról, egyet-egyet pedig felesége és sógora írt neki.

Károly Csatakereszt

Ezekből a lapokból sok minden kiderül: a hadiposta működése rapszodikus volt, 4, 12, 25, 21, 8, 5 napra kapta meg az itthonról küldött leveleket. Azt is megtudjuk, hogy 1916 októberétől egy ideig könnyebb dolga volt tisztiszolgaként hadnagya mellett. Kiderül az is, hogy Misó sógorával (Varga Mihály) egy ezredben szolgált.

Az olasz fronton majd egy évig küzdött a sziklás, kietlen hegyvidéki harctéren. 1918 tavaszán szabadságot kapott, akkor járt otthon utoljára. A június újra a harmezőn találta. Részt vett a Monarchia utolsó, elkeseredett támadásában az Alpokban.

„Az Etschtől (folyó) keletre fekvő „Hétközség-föld” katonaföldrajzi szempontból igen nehéz terepnek számított, ugyanakkor jelentős előnyöket kínált: alkalmas volt hadseregek szétbontakozására, előre-mozgására, az átszegdelt terület jobban kedvezett a támadóknak, mint egy belátható és tűz alatt tartható sík vidék.” (Bencze László)

Asiago madártávlatból a Monte Katze állásaiból

Itt, egy kis olasz falu határában, már a támadás első napján elhagyta hadiszerecsénye. Hősi halált halt egy visszavert szuronyrohamnál. A bécsi Kriegsarchiv a következő szűkszavú jelentése így szól:

„Biber József, +1918. VI. 15. Roncalto, Olaszország, Asiagotól délre, holtteste az ellenséges állások előtt visszamaradt.”

Unokája, Gurin Károlyné, született Bíber Mária így emlékezik vissza nagymamája szavaira:

„Nagymamám nem mesélt a papáról, csak amikor az Óhegyre mentünk a szőlőbe. Akkor mindig emlegette. A Kálvária irányába, Máriahalom felé mutatott és azt mondta, arra van a papa.”

Csicsmann János

Versenyszeredményeink

2015. szeptember 22-én a VI. honvédfesztivál „Kész a csatára a sereg” elnevezésű honvédelmi versenyén iskolánk csapata a 12 résztvevő közül megszerezte az első helyezést. Versenyzőink voltak: Jurásek Jónás, Papp Sára, Tutervai Brigitta 8. a és Csúri Dávid 8. b osztályos tanulók.

2015. szeptember 29-én, a pákozdi csata emlékére megrendezett öttusa versenyen Csolnokon a sárissápi csapat a következő összeállításban vett részt: Jurásek Jónás, Kollár Kata, Orgován Fanni 8.a és Csúri Dávid 8.b osztályos tanulók. Az öt versenyszám közül a lövészetnél és a kerékpáros ügyességi pályán első

lettünk, 4x400 méteres váltófutásban harmadikok, gránáthajtásban hatodikok, úszásban negyedik. Összetettben a hat résztvevő iskola közül a harmadik helyen végeztünk.

A „Honvédelmi Kötelék” országos haditorna versenyt október 8-án rendezik Bajon. Csapatunk Ballabás István, Csúri Dávid, Diószegi Adrián és Kun Patrik összeállításban készül a megmérettetésre.

Leány légpuska csapatunk Kollár Kata, Orgován Fanni, Papp Sára, Tutervai Brigitta összeállításban készül a Diákolimpiára. A verseny Ácson lesz október végén.

Íjászcapatunk Orgován Fanni, Papp Sára, Tutervai Brigitta és Urbanics András összeállításban készül a november 7-én megrendezésre kerülő lábatlani évadzáró 3D vadászversenyre.

Csicsmann János

Tanévkezdés a Sári Óvodában

Halkan útra kelt a nyár, észre sem vettük, hogy be-köszöntött az ősz, a szeptember és vele együtt az új tanév. Reggelente az utcákon megjelentek a gyerekek és az őket kísérő szülők. 89 gyermek 5 csoportban kezdte meg a 2015/2016-os tanévet. Új óvó néni érkezett óvodánkba: Moraveczen Henrietta, ő a legkisebbek, a Kisvakond csoport óvó nénije.

Megkülönböztetett szeretettel köszöntöttük kezdő óvodásainkat, akik az otthoni gondoskodás után most indultak el igazán a világ megismerésében. Az édesanyák „Ringató délelőtt” keretében a gyermekikkel közösen mondókáztak, énekeltek, mesét hallgattak.

A falusi hagyományok, jeles napok méltó megünneplésére is nagy hangsúlyt fektetünk – a Vízimanó csoport a falunapon, az új kenyér ünnepén színes műsorával kedveskedett az idelátogatóknak. A Boribon csoport a bányászokat köszöntötte.

A gyerekek a megújult, tiszta csoportszobákban kezdhették meg a tevékenységeiket.

Szeptemberben a kedvező időjárás lehetőséget adott arra, hogy sétáljunk, kiránduljunk, minél többet tartózkodjunk a szabadban. Kincsesládánk megtelt az őszi termésekkel, ágakkal, falevelekkel.

A nagycsoportosok hátizsákos kirándulást szerveztek a Törött-hegyre.

A szülőknek köszönhetően nagyon gyakran kerül gyümölcs az asztalra, melyből almakompótot és salátát is készítettünk közösen a gyerekekkel.

A legnagyobbakkal szeretnénk ellátogatni Tokodra a Mackó kiállításra, illetve Esztergomba.

Őszi programjaink közül kiemelném még a „Szüreti mulatságot, felvonulást”, melyre október 16-án, pénteken került sor az óvoda és a Szülői Közösség szervezésében.

Harcosfalvi Zsoltné óvodapedagógus

Erdei iskola Szlovákiában

Szeptember elejétől izgatottan vártuk a napot, amikor végre elutazhattunk Hronecbe, az erdei iskolába. A Magyarországi Szlovákok Szövetségének támogatásának köszönhetően ingyen vehettünk részt a nyolcnapos nyelvgyakorlaton. Mi is jut eszünkbe az erdei iskoláról?

- vidámság
- kirándulások
- nyelvtanulás
- finom szlovák ételek
- új barátok
- új dalok és táncok

Sajnáljuk, hogy jövőre mi már nem részesülhetünk ezekből az élményekből.

**Horváth Katinka, Horváth Lili,
Izsó Barnabás, Jurásek Jónás, Kollár Kata,
Ligeti Márton, Orgován Fanni, Papp Sára,
Pfluger Martin, Tutervai Brigitta,
Urbanics Pál, Zsombok Eszter**

„A tanítók csak az ajtót nyitják ki, belépned neked kell.”

(kínai közmondás)

2015. szeptember 1-jén újra benépesült az iskola udvara. Még mindenki a nyári élmények hatása alatt állt, s alig akarták elhinni, hogy véget ért a vakáció. De a rég látott ismerős arcok, a barátok, osztálytársak hamar feledtették a gyorsan elröppenő nyár miatt érzett szomorúságot.

A 2015/2016-os tanévet Pathó Zsolt intézményvezető nyitotta meg. A negyedik osztályosok versekkel, zenével búcsúztatták a szünidőt, és köszöntötték az elsősöket, akiket a 8. osztályos diákok kísérték át az óvodából az iskolába. Az igazgató úr kedves szavakkal üdvözölte intézményünk új tagjait, majd beszédében a 8. osztályosokhoz is szólt. Mondandójában hangsúlyozta, hogy nagyon érdekes, mozgalmas, izgalmas tanév vár rájuk: ki kell választaniuk azt az iskolát, ahol tovább szeretnék tanulni, fel kell készülniük a felvételire, illetve sikeresen el kell végezniük az utolsó általános iskolai osztályt.

Az idei tanévben 24 kis első költözött be az iskolapadokba, velük együtt 184 fő intézményünk tanulólétszáma. Tanulóink 10 tanulócsoportban dolgoznak 19 fő pedagógus segítségével. A tanulók fejlesztésére 1 fő utazó logopédus, 1 fő megbízási szerződéses gyógypedagógus és 1 fő fejlesztőpedagógus is dolgozik intézményünkben. Diákjaink 3 tanulócsoportban írhatják meg házi feladatukat délután 4 óráig. Iskolánkban 2 matematika-, 3 sport- és 2 táncszakör várja a gyerekeket. A 8. osztályosoknak matematikából és magyarból felvételi előkészítő lehetőséget biztosítunk.

A Magyarországi Szlovákok Szövetsége által kiírt pályázatnak köszönhetően októberben 7 napot tölthettek el iskolánk diákjai közül 12-en a szlovákiai Hronecban, erdei iskolában.

Az iskolai tanév során a tanítás mellett arra is törekszünk, hogy különféle programokkal tegyük színesebbé az iskolai életet. Az évtizedek óta hagyományos programok mellett (Holdvilág túra, farsang, télmetetés, stb.) minden évben akadnak olyanok is, amelyek újdonságnak számítanak.

2015. szeptember 1-jén megalakult az új Szülői Munkaközösség, melynek elnöke Gula Erzsébet lett.

Bízunk benne, hogy ez a tanév is sikeres lesz diákjaink és pedagógusaink számára egyaránt.

A tanév rendje:

Őszi szünet: 2015. október 26 – október 30.

(utolsó tanítási nap október 22. csütörtök,

Téli szünet: 2015. december 21. – 2015. december 31.

(utolsó tanítási nap 2015. december 18. péntek, első tanítási nap 2016. január 4. hétfő)

Az első félév vége: 2016. január 22. péntek

Bizonyítványosztás: 2016. január 29-ig, péntekig

Tavaszi szünet: 2016. március 24 – március 29.

(utolsó tanítási nap 2016. március 23. szerda, első tanítási nap 2016. március 30. szerda)

Kompetenciamérések:

2016. május 25. szerda (Országos és iskolai mérés)

2016. június 1. szerda (Idegen nyelv)

Az utolsó tanítási nap: 2016. június 15. szerda

Ballagás- évzáró: 2016. június 17. péntek

Kollár Mária pedagógus

A könyvtár hírei

A hidegebb hónapokban is várjuk kedves olvasnivágyó vendégeinket!

Éves tagdíjunk változatlanul 400 Ft az aktív dolgozóknak, 200 Ft a 16 éven felüli tanulóknak, nyugdíjasoknak. A 16 éven aluli gyerekeknek ingyenes.

Szeptember elején új könyvek érkeztek. A legkisebbeknek Bogyó és Babóca történetei, a tiniknek csajos és fantasy könyvek, piros pöttyös könyvek.

Az új Salinger-fordítás is elérhető már, a régi Zabhegyező most Rozsban a fogó néven él. A történetek és régi korok szerelmeseinek a Regényes történelem sorozat kötetait ajánlom.

Férfi olvasókra gondolva rendeltünk háborús témájú, történelmi tartalmú könyveket. Leon Uristól az Armageddon és a Szentháromság című regényeket, első világháborúval foglalkozó írásokat, és Hassel-könyveket.

Külön polcon található a mai magyar kortárs szerzők művei: Müller Péter, Csernus Imre, Grecsó Krisztián, Vámos Miklós...

Sok remek könyvet találunk olvasóink gyermekneveléshez, életmódváltáshoz, sütés-főzéshez, utazáshoz, kézműveskedéshez.

Kérem a Hírmondó olvasóit, szakítsanak több időt önmagukra, jöjjenek a könyvtárba! Szeretettel várjuk önöket kollégámmal együtt!

Katona Gabriella könyvtáros

Számháború a pákozdi Katonai Emlékparkban

Szeptember 24-én iskolánk tanulóinak egy csoportja részt vett a székesfehérvári VI. Honvédfesztivál programsorozata részeként országosan meghirdetett számháborúban. A rendezvény helyszíne a Pákozdi Katonai Emlékpark volt. 220 általános- és középiskolás diák találkozott a Mészeg-hegyen, hogy két csapatban megmérkőzzön a zászlóért.

A sárgák csapatába kerültünk. A délelőtti játékban mi védjük a zászlót, amit szakközépiskolás fiúk rejtettek el. A jobb oldalon a mélyút meredek falát akartuk védeni, de nem jutottunk el odáig a sűrű bozót miatt. Találtunk azonban egy jól védhető tisztást az erdőben, amit sűrű bozót vett körül. Sára, Katinka és Brigi elővédként harcolt, még bunkert is építettek ágakból maguknak.

A pirosak a tő felől támadtak, és bekerítették őket. István hátba támadta az ellenséget, a négyből kettőt leolvasott. Így a mieink már többen voltak, a maradék két piros elfutott.

A tisztásra balról betörőket Fanni és Kata állította meg,

a többiek fedezték őket. Fanni is leolvasott két ellenfelet, Katinka és Pali egyet-egyet. Sikerült visszaverni a támadókat.

Sajnos a többiek nem tudták a zászlót megvédeni, így a pirosak nyertek. Ha mi védjük volna, nem jut az ellenség kezére.

A szünetben finom ebéddel vendégelték meg, marhapörköltöt kaptunk tarhonyával.

A délutáni visszavágóban mi voltunk a támadó csapat. Mindenki előre ment, mi a rajparancsnokot védjük.

A pirosak csapdába csaltak minket. Patrikot és Istvánt leolvasták, ezért az ösvényről letértünk, de a bozótból sorban leszedtük a fákon lévő orvlövészeket. A zászlót nem találtuk meg, mert a piros csapat mindig magával vitte. Ez szabálytalan volt, ezért a csata sajnos döntetlenül végződött.

Írták: Ballabás István, Horváth Katinka, Kollár Kata, Kun Patrik, Orgován Fanni, Papp Sára, Tutervai Brigitta és Urbanics Pál.

Szőlészek, borászok Sárisápon

- Interjú Vitek János szőlész - borásszal -

A SÁRISÁPI HIRMONDÓ legutóbbi számában „Sárisáp borásza” címmel egy bemutató sorozat kezdődött, amelyben a mostani alkalommal a sokak által - nemcsak helyben - jól ismert Vitek Jánost mutatom be. János a szőlőtermesztést és a boráskodást hobbiként magas szakmai színvonalon, nagy szeretettel és odaadással végzi, amit számos helyi, megyei és országos elismerés, valamint a borlovagi cím is méltán bizonyít.

Visszatekintve a múltba, hogyan ítéled meg tekintélyes életpályád, a munkával eltelt időszakot?

1941-ben születtem, bányászcsaládból származom. Édesapám sajnos 1945-ben meghalt, így árva lettem. Édesanyám Borsos János édesapjával került össze. Ott 3 gyerek volt, én voltam a negyedik. Nagyon jól megértettük egymást, mert édesanyám összetartotta a családot. 14 éves koromban ipari tanuló lettem, elvégeztem a lakatos szakmát. Ezt követően – mivel kevés anyagiakkal rendelkezünk – elmentem a bányába dolgozni. Ott megszereztem a vágári szakmát és 1965-ben kerültem ide Sárisápra Borókásról a bányába. Akkor kezdtem el a Bányaiipari Technikumot levelező tagozaton. 1969-ben végeztem, és nyugdíjas koromig a Dorogi Szénbányánál dolgoztam.

1962-ben nősültem meg, Kurinyecz Ilonát vettem feleségül. Három fiúunk született. Sajnos feleségem 2001-ben elhunyt. 2002-ben házasságot kötöttem Sitku Máriával, és azóta vele élek. Marika nagyon sokat segít a boraszatban meg a szőlőben, nagyon szereti csinálni.

Honnan és mikor jött a kertészkedés, a szőlőtermesztés és a borkészítés szeretete? Milyen szőlőfajtáid voltak kezdetben, mit telepítettél később?

Gyerekkoromban Borsos papának volt egy nagyon

szép szőlője a Törött-hegyen, pincével együtt. Amikor a termelészövetkezet megalakult, megszűnt a művelése. 1962-ben, amikor megnősültem, odakerültem Ilonka szüleihez, akiknek volt három szőlőjük. Ott mindent csináltam: metszettem, trágyáztam, permeteztem, de még nem érdekelt annyira a szőlő, valahogy távol állt tőlem.

Amikor ez a házam, ahol most lakunk, 1969-ben felépült kalákában, itt telepítettem szőlőt 1970-ben, Biankát, Zalagyöngyét és egy néhány tőke kék szőlőt és 30 db gyümölcsfát. Azóta foglalkozom ezzel komolyabban és nagyon szeretem csinálni. A pince 1973-ban készült el, ami nagyon lényeges dolog volt, és azóta foglalkozom komolyan a borászattal. Később a Zala gyöngyébe oltottam 70 db Sauvignon Blanc-ot és 30 tőke Chardonnay-t, valamint van egypár csemege fajtám is, mint például a Mathiász Jánosné muskotály és a narancsízű muskotály.

Milyen szőlőművelési módot alkalmazol?

Moser féle váltókaros kordont alakítottam ki. A sor-távolság 1.8 méter és a magasság ugyanannyi, hogy a napsugarak beesési szöge ideális legyen. Sok a zöldmunka vele, de amikor szüret van, akkor csodálatos, ahogy a két szinten a fürtök lógnak.

Mikor lettél kertbarát tag?

1996-ban, Bíber Pista elnöksége idején, majd jogfolytonosan egyesületi taggá váltam.

Milyen eredményeket értél el a borversenyeken?

A helyi borversenyeken általában aranyérmes boraim voltak, a megyei borversenyekről szintén nagyon sok aranyérmet hoztam el. Ekkor figyeltek fel rám a tatai Zsigmond Király Borlovagrend tagjai, és 2002-ben a tatai Víz-Zene-Virág Fesztiválon a Zsigmond király vár-

ban borlovaggá avattak. Ez nagyon szép esemény volt. Az egész család, mind a három fiam részt vett, megvendégelt minket. A vizsgán jól szerepeltem. Három bor közül ki kellett választanom az olasz-rizlinget, mert az a borlovagrend zászlósora.

Országos borversenyeken milyen eredményeid születtek?

Országos Borversenyre 2004-től járok évente. Ennek szponzora a Takarékpénztár. Minden évben ezüstéremmel rosszabb helyezéssel nem jöttem haza az ottani borversenyről.

2006-ban - ez volt a csúcs a borászatban - 3 mintával indultam a versenyen. A Sauvignon Blanc-nal és a Chardonnay-val aranyat, a Cabernet Sauvignon-nal pedig ezüstöt szereztem és ekkor a résztvevő 350 borász közül én kaptam meg a különdíjat is kistermelőként.

2010-ben Cabernet Sauvignon-nal nyertem a borversenyen aranyérmet és ekkor kaptam egy különdíjat az Ászár-Neszmélyi Borvidék legeredményesebb boraként.

2012-ben 3 borral indultam. A két fehérrel aranyat, a vörössel pedig ezüstérmet értem el. Itt arra vagyok nagyon büszke, hogy az egyik fehér a vegyes fehér volt. Az Országos Borversenyen még senki nem nyert korábban vegyes fehérrel.

Jól találd meg a házasítási arányait.

Igen, ezt nem árulom el, mert ez borászati titok. Ez úgy készül, hogy literenként próbálja az ember az arányokat, és amikor azt érzi, hogy most ez a bor a legszebb, legillatosabb, legtestesebb, minden benne van, és az összehatás is nagyon jó, akkor ezzel az aránnyal kell elkészíteni a bort.

Milyennek ítéled meg a szakma helyzetét itt Sárísápon?

A szakma helyzete szerintem elég szomorú, mert a fiatalok vásárolják a szőlőt és borászkodnak, de az volna az igazi, ha telepítenének és szőlőműveléssel is foglalkoznának. Az igazi, megtanulni a szőlő rejtelmait. Nagyon kemény munka tavasztól őszig a szőlővel való foglalkozás, a növényvédelem. Erre mi már úgy voltunk nevelve, kiskorunktól befogtak mindenbe. Borsos papánál 12 éves koromban már kaszáltam, kisebb koromban pedig teheneket legeltettem a kősziklánál. Egyet nem szerettem igazán, a kukorica betakarításnál a fosztást.

Hogyan lehet megszeretni ezt a szép szakmát, a szőlőművelést és a borászkodást, amely bizonyára aprólkos odafigyelést jelent?

A borászkodás nagyon komoly és szép szakma, és ha valaki szereti és megtanulja, akkor egy csodálatos élménye lesz belőle. A növényvédelem nagyon fontos. Nem akkor kell permetezni, amikor gond van, hanem megelőzőképpen. Most már léteznek olyan korszerű szerek, ha a jég nem veri el, akkor a többi a borász dolga. A permetezőszereknél nagyon oda kell figyelni a várakozási időre, főleg a szüret előtt.

Szerinted milyen évnek tekinthetik a szőlősgazdák az idei évet, hogy jellemezhető az évjárat (ígéretes lesz,

vagy attól elmarad)? Mikor kell szüretelni (must cukorfoka, savtartalom)?

A terméshezam nagyon-nagyon szép, a minőséggel sincs különösebb gond. Olyan problémák voltak, hogy ebben a nagy melegben a savak kicsit megégték és savszegények általában a szőlők. Szüretelni nem a cukorfok szerint kell, hanem a sav szerint. Két mustfokot lehet javítani cukorral a bortörvény szerint. Például a Sauvignon Blancot 18 cukorfokkal és 7,3-as savval szüreteltük, viszont a Zalagyöngye 18 cukorfokos volt és csak 6,5 savfokos. Ez már kevés, itt a savat pótolni kell legalább 7,9-8,0-ra, mert erjedésre elmegy belőle 1,5 és akkor, ha 6,5 marad, abból lehet csak szép bort csinálni. Aki nagyon korán leszedte a leveleket, az rosszul tette. A levél árnyékot csinál és megvédi a termést a nagy hőségtől.

Erjedéskori hőmérsékletre miért kell odafigyelni?

Az illatos fajtákat – Irsai Olivér, Cserszegi fűszeres, Ottonel muskotály – 12 fokon kell erjesztetni – még a Sauvignon Blanc is beletartozik -, de az olasz-rizlinget, ezerjót, Chardonnayt már 16 fokon. Nekem nincs kétmillió forintos, számítógépes duplafalú tartályom, ami hűthető/fűthető, a mustot 50 literes üvegballonokban tartom és azokat vízzel körbetöltött kádba helyezem, amelybe lefagyasztott flakonokat helyezek, 3 óránként ellenőrzöm a hőfokot. Ezt az erjedés végéig meg kell tenni.

A vörösbort ott kell erjesztetni a héján. Két óránként kell csömöszölni, hogy mindig lében legyen. Amikor a törkölykalap megfordul, akkor lehet csak préselni. Kis kén, enzim, tápanyag, élesztő kell az erjesztéshez és Alfa

almasav-bontó. Az üvegballonokban megtörténik az ülepítés és a színtiszta bor kerül a hordóba. Legalább egy évig hordóban kell érlelni. Ha magasak a savak, akkor két évig kell érlelni.

Milyen kötelezettséggel és jogokkal jár a tagsági viszony a borlovagrendben?

Kötelező megjelenni a közgyűlésen, másik borlovagrend látogatására, a Tatai Víz-Zene-Virág Fesztiválon, a borászati rendezvényeken. Éves tagdíjat kell fizetni. 36 rendes tag van és 14 tiszteletbeli. Rendes tagok a környéki borászok, tiszteletbeli Tokajból is van, és általában a pesti nagy borászatok vezetői, illetve akik szponzorálják a rend működését.

Oszd meg tanácsaidat a fiatal borászokkal, mire figyeljenek oda és mit várnál el tőlük?

A leglényegesebb egy normális pince, ami 12 fokos hőmérsékletű. Ez a legfontosabb. Kell továbbá egy jó bogyózó, hogy a kocsány ne kerüljön be a bor illatába. Egy normális prés, üvegballonok, hordók, meg úszófedeles műanyag tartályok, hogy ne legyen darabban a bor. Azt tanácsolom még a fiataloknak, hogy merjenek próbálkozni az új reduktív technológiával, mert ezzel lehet minőséget előállítani. Nem olcsó mulatság, de megéri.

Most pedig nem maradt más hátra, mint az, hogy megköszönöm az interjút és kívánok további sok sikert neked és mindenben segítő feleségednek ehhez a szép hivatáshoz.

Sárisáp, 2015. 09. 25.

Az interjút készítette Schummel Tamás.

Kedvenc növényeink átteleltetése

Egyre gyakrabban látunk az udvarokban a muskátlik mellett, mediterrán jellegű növényeket is. Tavasztól őszig gondozzuk őket, de a hűvös őszi idő beálltával aggodva gondolunk arra, hogyan fogják kedvenceink átvészelní a telet.

Gurin Tiborral beszélgettem a növények átteleltetéséről.

A leanderek teleltetése: Azt mondják, hogy a -4 fok még nem tesz kárt bennük, én azért már a legkisebb fagyok után azonnal beviszem őket. A fiatal, friss hajtások már így is maradandó károsodást szenvedhetnek az éjszakai hidegben. A tisztogatás után, vigyük olyan helyre ahol a hőmérséklet 5-15 °C között van. A növényeimet egyformán szeretem, de sajnos a legtöbbnek csak a sötét pincében jut hely. A sötétben nagyon szépen áttelelnek a mediterrán növények, azonban tavasszal később kezdenek virágozni, mint azok a növények, melyek világos helyiségekben voltak.

Mielőtt behozom a virágokat, alaposan átnézem a leveleket, mert a pajzstetű és a sima levéltetű is nagyon könnyen elszaporodik. Télen sem szabad elfelejteni meglocsolni, de vigyázni kell a túllöntözésre, mert ilyenkor sokkal kevesebb vizet igényelnek. Néha picit kiszáradhat a földje. Én kettő-háromhetente átnézem, és pótolom a megfelelő vízmennyiséget. Tavasszal visszavágom a felkopaszodott ágakat. A nagyobb leandereknél a földjük felső egy harmadát kicserélem friss komposztos földdel. A kicsiket átültetem nagyobb cserepekbe. A több mint tíz éves töveket már „nyugdíjba” küldöm, ezért minden évben gyökereztetek, így mindig van utánpótlásom.

A muskátlik teleltetése: A legalkalmasabb egy világos és hűvös helyiség, ahol a hőmérséklet nem emelkedik 4 -10 °C fölé. Ezen a hőmérsékleten a növény nem fejlődik tovább a tél folyamán, így kiküszöbölhetjük a téli hajtások kialakulását. Mielőtt a muskátlitöveket elhelyeznénk a teleltető helyen, le kell vágnunk a nyí-

ló virágokat, és az összes bimbót is. Meg kell szabadítani a növényt a száraz, beteg, sárguló leveleitől. A növényeket csak február közepe után kell visszavágni. Ekkor a legerősebb 3-4 hajtást kell csak meghagyni, és ezeket is 3-4 szemre vágjuk vissza. Ezután ültessük friss földbe a töveket, és tegyük őket kicsit melegebb helyre. A futó- vagy félfutó-muskátlik általában olyan hibridek, amelyeket nagyon nehéz átteleltetni, de azért nem elképzelhetetlen, hogy túléljék a telet. A futómuskátlikat sosem tudtam igazán jól átteleltetni, azonban a sima vagy „paraszt” töveket a fentiek alapján könnyen teleltetem a kazánházamban, az ablakok mellett.

Azok számára, akik szeretik a paprikát, elmondom, hogy nemcsak a mini, vagy a díszpaprikákat lehet átteleltetni. Bármilyen chili, vagy a legtöbbet használt TV paprika is könnyen átvészeli a telet.

Amikor hidegre fordul az idő, néhány tő paprikát cserepekbe teszek, leszedem a terméseket letisztogatom, és a muskátlihoz hasonlóan teleltetem. Tavasszal, amikor elmúltak a fagyok visszametszem az elhalt részeket, és fokozatosan szoktatom a kinti hőmérséklethez, így sokkal hamarabb szedhetjük róluk a termést, mint a magról ültetett palántákról.

Szeretnék dicsekedni egy picit a mediterrán növénygyűjteményemről!

Kertemben megtalálhatóak az alábbi növények is: 7 féle oleander, angyaltróbita, babér, jázminfélék, tölcsérvirág, csigabab, sétányrózsa, tollvirág, hibiszkusz, banán, encián, kínai leander, futóencián, tűzpiros akác, ugandai lepkevirág, ólomvirág, citromsárga mandevilla, kalapácscserje, kefevirág, citrom, rozmaring, közönséges mirtusz. Természetesen ezeket a növényeket is teleltetni kell. Szívesen beszélek növényeimről (néha sokat is) bárkivel, aki megosztaná velem tapasztalatait.

Sikeres teleltetést kívánok!

A beszélgetést lejegyezte Friedrichné Kurinyecz Csilla

Szezonzáró horgászverseny

Szeptember 27-én került sor a Sárisápi Horgásztavon az idei horgászszézon utolsó horgászversenyére. A kellemetlen idő ellenére sokan kijöttek a tóra, végül 20-an indultak el a versenyen. A lehülés ellenére szép fogás volt. A versenyt Kiss Sándor nyerte meg, 26,22 kg össz fogással. Második helyen Antal András végzett 20,74 kg-mal, a harmadik helyezett Kantó Balázs 15,48 kg halat fogott ezen a napon. A legnagyobb halat a helyi Kiss Sándor fogta ki, egy 9,67 kg súlyú ponty akadt a horgára. A Sárisápi Horgásztavon az idei évben 5 horgászverseny zajlott, melyen összesen 1019,08 kg halat fogtak ki. A következő szezonban is szeretet-

tel várunk mindenkit, aki szívesen horgászna nálunk, vagy aki eltöltene néhány órát egy kellemes, gondozott vízparti környezetben.

Radoszta Péter

A falu legszebb kertje

Ebben az évben a „Legszebb kert” díját Bercsényi László és felesége, Rózsika nyerte el a falunkban. Mikor megérkeztem, mindketten vártak, és örömmel meséltek a kertjükről.

Beszélgetésünk során elmondták, hogy 1985-ben Rózsika örökölt itt szőlőt a szülei-

től, azt kibővítve kezdték el művelni a földet. Ma már 2000 m²-t gondoznak évről évre, ebből mintegy 1000 m²-t a gyümölcsös foglalja el. Kertjükben kilencven gyümölcsfa és ötszáz tőke magas művelésű szőlő található meg. A szőlők közt előfordul a csemege rizlingszilváni, a bianca, a zweigelt és a kékfrankos is. A szőlők mellett sokféle gyümölcsfa is érleli termését, alma, körte, sárgabarack, őszibarack és szilvafák biztosítják az évszakoknak megfelelően a friss gyümölcsöt a család számára.

1987-ban építkeztek, ezután is folyamatosan bővült a kertjük. A telepített szőlőt Nagyrédéről szerezték be, a gyümölcsfákat részben vásárolták, részben pedig saját

maguk oltották, nevelték. A kert 2000-ben érte el jelenlegi méretét. A kertészkedés szeretetét mind a ketten a szülői házból hozták magukkal, hiszen nagyszüleik és szüleik is nagy becsben tartották a föld művelését.

A kert egész évben ellátja a családot friss zöldséggel és gyümölccsel. A saját termést a család minden tagja jóízűen fogyasztja. Rózsika lekvárt, befőttet tesz el a gyerekek és az unokák számára. Aszalt gyümölcsöket is készítenek.

A kert művelésében az egész család kiveszi a részét kora tavasztól késő őszig. Közösén végzik a metszést, a betakarítást és a szüretet. A szőlőszüret nagy családi esemény, a család apraja-nagyja, a rokonok, barátok is részt vesznek benne. A szüreti munkák befejeztével kezdődik a borkészítés, szőlődarálás, préselés, a kék szőlő héjon erjesztése.

Ezután a sárisápi Öreghegy nedűje a hordókba kerül.

Az őszi munkák a szüret után következnek, a szőlő betakarása, a gyümölcsfák zöld metszése és az őszi lemosó permetezés is mind-mind fontos feladat. A munkák befejezésekként kikerülnek a madáretetők is, így az év közben hasznos munkát végző madarak a tél folyamán is eleséghez jutnak. Ezzel kezdetét veszi a tél, várva a tavaszi ébredést az Öreghegyen.

Úgy gondolom, ebben az évben is méltó helyre került a „Legszebb Kert” díja.

**A beszélgetést összefoglalta és lejegyezte:
Friedrichné Kurinyecz Csilla**

Az asztalitenisz szakosztály hírei

Új év, változatlan felállás, hatalmas lelkesedés; röviden így lehetne jellemezni a 2015-2016 évi megyei bajnokságra készülő csapatot. A nyár folyamán részt vettünk egy közös edzésen Pilismaróton, ahol nagyon sok tapasztalatra tettünk szert. Augusztusban jelentős eseményt ünnepeltünk: a Sárissápi Bányász SE 75. évfordulóját és az asztalitenisz szakosztály újjáalakulásának első évét. Az ünnepség keretében két egykori világbajnok, Jónyer István és Klampár Tibor tartott élménybeszámolóval egybekötött bemutatót. Nagyon jó volt látni, ahogy a „Jónyer kifli” kanyarodik, és ez a két remek sportember még mindig milyen jó barátságban van az ütővel. A bemutató végén mindenkivel játszottak néhány labdamentet, és hasznos tanácsokkal láttak el, persze az autogramosztás sem maradt el. A környékbeli asztalitenisz-szakosztályok is képviseltették magukat; róluk készült ez a csoportkép. Ezúton szeretnék köszönetet mondani mindenkinek, aki eljött és részt vett ezen az eseményen.

Most pedig vissza a jelenbe: az idei bajnokságban reméljük sikerül már az őszi szezonban győzelmet aratni, és nem kell tavaszig várni. Elvárásaink továbbra sincsenek, a tisztas helytállás a cél, sportszerű magatartással és játékkal.

Az asztalitenisz edzések időpontjai: felnőtteknek: szerda: 19:00 szombat: 15:00 gyerekeknek: péntek 16:30 Az edzésekre kortól, nemtől és játéktudástól függetlenül bárki ellátogathat. Bővebb információ: 30/388-1275

Palkovics János

Lovasaink – Kollár Dóra és Kollár Kata mesél a Monty Roberts-módszerről

Monty Roberts neve Magyarországon egyre ismeretebb, de sajnos a módszere még nem terjedt el. Ez a kitűnő módszer alapja a lovak belső kommunikációja. Leegyszerűsítve az a lényege, hogy a lovak nyelve, az „EQUES” segítségével a ló és ember között pontos kommunikáció jön létre, melynek segítségével leküzdhető minden akadály. Olyan együttműködés, bensőséges és békés viszony alakul ki ló és lovasa között, mely minden területen segíti a lovast és fokozza a lovazás/lovaglás élményét. De ki is ez a kiváló ember, és mi az a technika amit kidolgozott?

Monty Roberts, akit úgy ismerünk, mint az igazi Sutogó, kivételes életet él. Számtalan díjat nyert, a sajtó világszerte közvetítette munkáját, kiadott három New York Times bestseller könyvet, II. Erzsébet angol királynő számos lovát és lovását képezte ki, és többek között a Zürichi Egyetem díszdoktora. Sikeres író és szakértő tanácsadó, családapa és a világszerte ismert ló kiképzési technika, a Csatlakozás (Join-Up) kifejlesztője. Monty Roberts idős éveit akár kényelmes pihenéssel is tölthetné - de az nem ő lenne. A férfi, aki „suttog” a lovakkal, valószínűleg inkább a világ valamelyik részén hirdeti az erőszakmentesség üzenetét. A most 70 éves Monty egy far-

mon nőtt fel, ahol a családja lovas iskolát működtetett. Láta, amint apja fájdalmat, irányítást, félelmet és kényszerítést alkalmazó hagyományos módszerekkel töri be a lovakat. Monty 13 évesen tanult meg a lovakra figyelni, amikor vad musztángokat tanulmányozott Nevadában. Míg a rodeó versenyekhez kellett befognia a musztángokat, volt alkalma órákon keresztül megfigyelni őket. Rájött, hogy egy észrevehető, hatékony és kiszámítható testbeszédet alkalmaznak, hogy kimutassák érzelmeiket. Úgy gondolta, hogy e néma nyelv felhasználásával a lovak kiképzése sokkal hatékonyabban és emberségesebben működhetne, és valódi együttműködést alakítana ki ember és ló között. Később az együttműködés pillanatát Join-Upnak, azaz csatlakozásnak nevezte el, és azóta is ez munkája alapja. Monty jövőjét csak a lovakkal való munkában tudta elképzelni. 1966-ban megnyitotta saját kiképzőközpontját a Santa Ynez völgyben. az 1980-as évekre híre az egész világban elterjedt. Aztán egy telefonhívás megváltoztatta az életét. A vonal túlsó végén II. Erzsébet, angol királynő beszélt. Monty Roberts meghívást kapott Angliába, ahol a királynő alkalmazottainak mutatta be a csatlakozás módszerét. A királynő hatására pedig megírta első könyvét, ami 1996-ban jelent meg.

Monty Roberts a mai napig járja a világot, hogy módszeréről, az erőszakmentes bánásmódról tartson előadásokat. Nemrég európai körútja során hazánkba is ellátogatott. A 70 éves „Suttogó” azért járta be a világot, hogy megtalálja utódját, akinek minden tudását át tudja adni. Erre a nemes feladatra egy magyar fiút választott ki. Kitart célja mellett, „hogya a világ jobb legyen, amikor távozik, mint amikor ide érkezett”.

Amíg a vadonban volt és a musztángokat figyelte rájött, hogy nem csak sima, néma testbeszéddel kommunikálnak, hanem egy sokkal fejlettebb eszközzel értik meg egymást. Ez pedig nem más mint az energia. Elsőre furcsának és hihetetlennek tűnhet, de több évnyi gyakorlat alapján, a saját lovainkon tapasztaltuk meg azt, hogy ez valóban így van. Monty évekig tanulmányozta a vadlovakat, azért hogy Ő is képes legyen testbeszéddel és energiával kommunikálni velük. Ezt a „nyelvet” Equestrianak nevezte el. Ennek segítségével Monty lovak tízezreit képezte ki erőszakmentesen. A legelső lépés a kiképzésben mindig a Join-up, illetve az előtte levő ismerkedés mind karámon kívül es karámon belül. A join-up lényege, az hogy megmutassuk a lónak, mi vagyunk a vezérek, megbízhat bennünk. A csatlakozás a körkarám bemutatásával kezdődik, majd el kell küldenünk magunktól a lovat. A ló menekülési távolsága kb. 600 méter, így a körkarámban is ennyit kell megtennie. A legfontosabb az állandó szemkontaktus, széles, nyitott váll és a határozottság. Segédeszközként mindössze csak egy feltekert futószárat használunk, amit a ló mögé dobunk ki majd tekerünk fel újra es újra. Egy idő után (kb 5-10 perc)

elkezd mutatni a jeleket, ami azt jelenti, hogy elfogad bennünket vezetőnek és szeretne csatlakozni hozzánk, úgymond egy kéttágú ménest alkotva. Jel lehet a lehajtott fej, nyalogatás, rágcsálás, felénk fordított belső fül, és a kör szűkítése. Egyszerre több jelet is adhat a ló, de legtöbbször nem mutatja mindet, sőt inkább csak 2-3-at. Ekkor az eddig magas szinten levő energiáinkat csökkentjük és a vállunkkal egy behívó mozdulatot teszünk. A ló

lépéseket tesz felénk, megáll a közelünkben, ez a Join-up pillanata. Jutalomként megsimogatjuk. A következő lépés, ami rögtön a csatlakozás után történik a Follow-up (követés). Mindkét kézre egy félkört írunk le, eközben a ló követ bennünket. A lényeg itt is a határozottság: olyan természetesen kell menni mintha csak egy kiló kenyérért ugranánk el a boltba. Ezután végigsimítjuk a ló testét, majd egyenként felvesszük mindegyik lábat, ezzel erősítve a bizalmat. A módszernek ez csak egy nagyon kis része, csupán az alap a további foglalkozáshoz. Monty egyik leghíresebb és leghasznosabb eszköze a kettőskötőfék melyhez a kettős futószár társul. Ez a kötőfék annyiból áll, hogy két szíj fut át a ló ornyergén, ebből az egyik két karika van amelyekbe száraz csatlakozhatók. Ez a nyomásba való engedést segíti elő.

A pusztán töltött évek alatt Roberts nemcsak a lovak kommunikálását figyelte meg, hanem a ménesek tagjait is, így „ismerkedett” meg Shy Boy-al egy vadlóval, akivel később csatlakozott majd a farmjára vitte és éveket töltöttek együtt. Hosszú idő után Monty úgy döntött visszaengedi „családjához” és egy nap szabadjára is engedte. Ám Shy Boy visszament hozzá a rancsra, ezzel is érzékeltetve mennyire kötődik gazdájához.

Monty Roberts egész életének célja a következő: „jobb legyen a világ, amikor távozok, mint amikor ide érkeztem”.

Kollár Dóra

Kollár Kata

Szerkesztők: Bercsényiné Bors Ildikó, Binderné Haracska Piroska, Hunyadiné Dombóvári Éva, Jurásekné Pfluger Éva, Friedrichné Kurinyecz Csilla, Ligetiné Vass Éva

Felelős kiadó: Kollár Károly polgármester

Nyomdai munka: Táltos Nyomda, Győr - **Tördelés:** Kollár Gábor János - **ISSN** 2062-9303